

Jana Konopíková, příloha k bakalářské práci

Klíčová slova: *nádražka*, nádražní restaurace, uzel, sociální instituce, hospoda, železniční nádraží, cesta, cestující, *štamgast*

Abstrakt: Nádražní restaurace byly zřizovány zároveň s pokládáním železnic již v 19. století. Pro cestující měly velký význam, protože rychlé občerstvení tehdy ještě neexistovalo a na cestách, které často trvaly i několik desítek hodin, byli cestující zcela odkázáni na občerstvení v nádražních restauracích. Od té doby však uplynulo mnoho času a mnohé se změnilo. Nastaly změny jak v rychlosti dopravy, tak ve způsobu stravování, a proto nádražní restaurace ztratily svůj původní význam. A jelikož jsou dnešní nádražní pohostinství odlišné od původního konceptu nádražních restaurací, protože jejich prioritou už není vaření teplých jídel a často plní hlavně funkci hospody, sjednotila jsem svůj terén, jímž byly tři osvěžovny umístěné v nádražních budovách, pod termín *nádražka*. Cílem mého etnografického výzkumu bylo porozumět tomu, co utváří *nádražkovitost* *nádražky*, ale také významu samotné *nádražky* a sociálním interakcím probíhajícími za jejími zdmi. Na *nádražky* jsem nahlížela optikou Kevina Lynche jako na uzly a konceptem Jiřího Vinopala jako na sociální instituce, hospody. Obě perspektivy jsem promýšlela jak ve vztahu ke statickému, stabilnímu místnímu obyvatelstvu, pro které je *nádražka* cílem, tak ve vztahu k cestujícím, pro něž je *nádražka* pouze přestupním místem na jejich cestě. Zajímala mě pestrá paleta klientely, která utváří specifický charakter *nádražky*, ale také vztahy mezi provozovateli *nádražek* a pronajímateli drážních prostor. *Nádražky* jsem zkoumala ve vztahu k historii, prostoru, materialitě a sociálním vztahům.

Key words: station pub, station restaurant, node, social institution, railway station, path, traveler, local

Abstract: Station restaurants were established at the same time as the railways were laid in the 19th century. They were of great importance to passengers because fast food did not yet exist and on journeys that often lasted several dozen hours, passengers were completely dependent on refreshments in station restaurants. However, much time has passed since then and much has changed. There have been changes both in the speed of transport and in the way of eating, and therefore the station restaurants have lost their original importance. And since today's station hospitality facilities are different from the original concept of station restaurants, since their priority is no longer cooking hot meals and they often function mainly as pubs, I have unified my terrain,

which was three refreshment rooms located in station buildings, under the term station pubs. The aim of my ethnographic research was to understand what shapes the station pub's character, but also the significance of the station pub itself and the social interactions taking place outside its walls. I viewed station pubs through the lens of Kevin Lynch as nodes and through the concept of Jiří Vinopal as social institutions, pubs. I thought about both perspectives in relation to the static, stable local population, for whom the station is a destination, and in relation to passengers, for whom the station is only a transfer point on their journey. I was interested in the variety of clientele that shapes the specific character of the station pub but also in the relationships between station operators and landlords. I explored station pubs in relation to history, space, materiality and social relations.